

Prioritetni cilj interkulturalne, integrativne ili inkluzivne pedagogije je orijentacija ljudi u plurikulturalnim kontekstima i uspješna interakcija, oslobođena predrasuda, s ljudima iz drugih kultura. Pri tom, naravno, svakome mora biti omogućeno i da zadrži sopstveni identitet i da se razvija bez pritiska na asimilaciju.

Jezička strana plurikulturalnih društava je višejezičnost, koja je realnost u svakoj školi i svakom razredu u imigracionim zemljama. Prilaženje toj višejezičnosti sa interesovanjem i otvoreno, pri čemu se istovremeno jednako ceni i neguje i sopstveni jezik (odnosno, sopstveni jezici i dijalekti), ubraja se u važne i neophodne interkulturalne kompetencije.

Nastava maternjeg jezika u dopunskim školama može i treba ovome da doprinosi. Podrazumeva se da je prvi jezik u njenom fokusu. Ali to nikako ne sme značiti da se zapostavljaju ili ignorišu potencijali i resursi kojima učenici raspolažu nezavisno od prvog jezika. (Isto tako bi moralo da bude u redovnim školama: i one moraju prihvatiti i koristiti ove potencijale u smislu orijentacije prema učenicima i njihovom životnom okruženju.)

Sledećih sedam predloga pokazuje jednostavne mogućnosti da se dvojezičnost ili višejezičnost učenika, kao i višejezičnost društva, pretvori u zanimljive nastavne jedinice. Ovi projekti motivišu posebno zato što polaze od neposrednih, uvek prisutnih potencijala i iskustava učenika dopunskih škola, koji se u svakom trenutku mogu pokrenuti. Na mnogo načina je moguće te potencijale povezati s kreativnim radom. Uostalom, često je moguće prepoznati i istaći jedinstvenost i posebnost jednog jezika upravo putem poređenja s drugim jezicima. Koja od delimičnih kompetencija se podstiče kojim nastavnim predlogom (kompetencija opažanja, refleksije ili delanja) vidi se u pregledu na kraju ovog priručnika. Preporuke za određene razrede i nivoe znanja su date široko; većinu predloga je moguće neznatno prilagoditi i izvoditi ih i sa nižim ili višim nivoima od preporučenih.

Još jedna važna napomena: u pogledu prvog jezika, u dopunskim školama je u prvom planu poboljšanje tzv. literalnih kompetencija (prenošenje standardnog jezika, kao i čitanja i pisanja na standardnom jeziku). Ovo je razumljivo, jer mnogi učenici u roditeljskoj kući praktikuju prvi jezik u obliku dijalekta i često sa ograničenim rečnikom. Projekti koje predstavljamo u ovom poglavlju, međutim, svakako treba da uzmu u obzir i dijalekte (bilo u zemlji porekla, bilo u imigracionoj zemlji), kao i za određene grupe specifične kodove, odnosno, jezičke oblike.